

Når det stormer rundt legen

Hva skjer når leger gjør feil, lurte Østfold legeforening på. Dermed var grunnlaget lagt for en omfattende helgesamling for medlemmene.

Fra v. Petter Schou, Geir Riise og Georg Kvande innledet til temaet legen i konflikt. Foto Stein Runar Østigaard

– Vi ville gjerne gjøre noe for medlemmene våre. Vi ønsket å fortelle litt om hva tillitsvalgtsarbeidet i Legeforeningen går ut på og hva medlemmene kan vente seg av støtte i en vanskelig situasjon, forteller leder i Østfold legeforening Kristin Karstad.

I løpet av en tettpakket helg fikk de omlag 70 medlemmene som møtte opp på Larkollen, både årsmøte, en helsepolitisk innledning med statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet Anne Grethe Erlandsen, diskusjon om legen i konflikt og en innføring i tillitsvalgtarbeid ved leder i Yngre legers forening Johan Torgersen.

Tre innledere var særlig invitert til å belyse temaet «Når det stormer og legen er i konflikt». Anestesilege og advokat Georg Kvande har ført en rekke saker i retten for leger og pasienter, og har bred erfaring med hvordan forløpet kan bli. Petter Schou er fylkeslege i Oslo og Akershus, og har dermed

ansvaret for å ta i mot og håndtere klagesaker. Generalsekretær i Legeforeningen Geir Riise, kunne fortelle om foreningens støtteapparat. Han har også lang erfaring fra kvalitetssikringsarbeid i andre typer organisasjoner, som Statoil, Posten og NHO.

Alle leger gjør feil

– Som helsepersonell er det umulig ikke å gjøre feil, mente Petter Schou, og viste til at leger ikke gjør feil med vilje. Den vanligste årsaken til en ikke-ønsket hendelse er at det mangler gode, innøvde rutiner og at helsepersonell gjør en ufrivillig feil. For å få opprettet en tilsynssak må det ha skjedd en uønsket hendelse, og at det skulle vært handlet annerledes. Legen burde ha skjont dette, og at hendelsen representerte en helseisiko.

– Det er lov å innrømme at man har gjort en feil, folk liker at legen kan innrømme det, sa Schou. Han mente at leger blir tatt på alvor i slike situasjoner så lenge man er saklig. Men han ser at det er en utfordring at leger ofte ikke kjenner prosessene. Det er viktig at legene deltar underveis i prosessen og ikke bare venter med å klage til etter et vedtak er gjort, var hans klare oppfordring.

Georg Kvande etterlyste en sterkere rettssikkerhet for leger som får opprettet saker mot seg. Han trakk frem flere konkrete eksempler på saker hvor han mener at enkeltlegene har fått reaksjoner som ikke står i forhold til feilene som er gjort. I den etterfølgende debatten kom det også frem eksempler der leger har fått beskyldninger mot seg som senere har falt. Slike saker kan føre til alvorlige konsekvenser for den enkelte lege, og prege personen for lang tid,

selv om han eller hun i ettertid blir frikjent eller tilsynssak frafalles.

Systematisk kvalitetssikring

– Fokuseres det så mye på hva den enkelte lege gjør at det hindrer organisatorisk læring, spurte Riise. Han viste til at organisasjoner som har stor oppmerksomhet på organisatorisk læring med en systemtilnærming, har en bedre sikkerhetskultur. Her rapporteres det systematisk godt på nesten-uhell/uheldige hendelser som så følges aktivt opp. I sum gjør det at skadene går ned. Det er viktig at ledelsen støtter sine ansatte – også når det gjøres feil.

Legeforeningens rolle er å jobbe for legers rettssikkerhet, å bistå medlemmene blant annet gjennom tillitsvalgtapparatet. Vi er opptatt av god ledelse og godt arbeidsmiljø, utvikling av faget og gode systemer og metoder for kvalitetsforbedring. Riise minnet også om legenes kollegastøtteordning i fylkene, og tilbudene ved Ressursenteret Villa Sana ved Modum bad. Erfaringene er gode når legene får hjelp og støtte gjennom disse tiltakene.

– Temaene som ble tatt opp handlet mye om oss som mennesker og hvor sårbare vi er, sier en fornøyd Kristin Karstad etter samlingen. Vi er så fokusert på faget og vil lære oss mest mulig, og har gjerne ikke tid til å reflektere rundt oss selv og vår rolle som lege. Vi kommer til å gjøre feil og havne i saksa, og det er det nok for lite fokus på. Da er det viktig å vite at det er støtte å få, avslutter Karstad.

Stein Runar Østigaard

stein.runar.ostigaard@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Kristin Karstad (t.v.) og Anne Grethe Erlandsen. Foto Stein Runar Østigaard